

יום ראשון כ"ג בניסן תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - ס"ט

1. רב שאל את רבי: האחין ששיעבדו נכסים שירשו מאביהן, האם אחותם יכולה לגבות מנכסים אלו?
 רבי ענה: בין אם מכרו את הנכסים בין אם משכנו אותם, מוציאין לפרנסה [לנדוניא], ואין מוציאין למזונות.
 [רב הסתפק בשניהם - אם היה שואל רק על מכרו והתשובה היתה 'אין מוציאין', לא היה יודע במשכנו. ואם במשכנו 'מוציאין' לא היה יודע במכרו].
 לדעת ר' יוחנן: אף לנדוניא אין מוציאין מהמשועבדים.
2. מי שמת והניח שתי בנות ובן, הראשונה הספיקה ליטול עישור נכסים ואח"כ מת הבן, האם השניה תטול 'עישור' בנוסף לחציה בירושה?
 ר' יוחנן פסק: השניה הפסידה. ר' חנינא טען לו: אם מוציאין לנדוניא אפילו ממשועבדים, קל וחומר כאן כשהנכסים בעין ברשות שתיהן.
 רצו להוכיח: מכך שר' יוחנן לא שאל 'מי אמר כך' [ושלא חזר בו] משמע שידע את דעתו של רבי ומ"מ חלק עליו.
 ונדחה: יתכן שכשר' יוחנן שמע את דעת רבי הסכים עמו, ומ"מ סבר שבירורשת שכבר יש לה 'רווח ביתא' מחציה בירושה אינה מוציאה.
3. עישור נכסים שתיקנו לבת - לאמימר: הוא בתורת ירושה, לרב אשי בתורת חוב. מה הנפק"מ?
 לאמימר אינם יכולים לסלקה במעות או בשדה אחת. לרב אשי, יכולים. לבסוף אמימר חזר בו והודה לרב אשי.
 ונסתפקו - האם נחשבת בעלת חוב של האב או של האחים. הנפק"מ - אם נחשבת בע"ח של האב גובה מנכסי יתומים רק מן הזיבורית ובשבועה.
 ופשטו שנחשבת בע"ח של האחים: מהמעשה שרבינא הגבה לבת רב אשי מאחיה, מבינונית ובלא שבועה.
 רב נחמיה בר"י פסק: להגבות לאשה 'עישור נכסים' אפילו מבסיס הריחים, שאף הוא כקרקע. רב אשי: אפילו מדמי שכירות ששילמו עבור קרקע.
4. רב ענן שלח לרב הונא: 'הונא חברינו שלום - כשתבא אשה זו לפניך אגבה עישור נכסים' רב הונא הקפיד על שקורא לו 'הונא חברי' מה החזיר לו?
 הזהיר את רב ששת בנידוי שיאמר לרב ענן: ענן, ענן, א. ממקרקעי או ממטלטלי ב. מי יושב ב'בי מרזיחא' [בית אבלים] בראש?
 רב ענן לא ידע מהו 'מרזיחא' אמר לו מר עוקבא אדם שאינו יודע מהו מרזיחא יכול לומר 'הונא חברי'?
 המקור שאבל מיסב בראש - א. '... ואשכון כמלך בגדוד כאשר אבלים יִנְחָם'. ב. 'וסר מרזח סרוחים', מי ש'מר זוח נעשה' שר לסרוחים - לגדולים.
 רבא להלכה: גובים מקרקעות ולא ממטלטלין בין למזונות, בין לכתובה, בין לפרנסה.
5. משנה - מי שמסר מעות לשליש לקנות לה שדה לנדוניא והבת אומרת נאמן עלי בעלי ליקח המעות. האם נותנים לו?
 לר' מאיר - יעשה השליש מה שהושלש בידו. ואין שומעין לה.
 לרבי יוסי - כיון שבכוחה למכור את מה שיקנה השליש, לכן נותנים להם את המעות.
 וכל זה בגדולה, אבל בקטנה - אין מעשה קטנה כלום.
 ובברייתא שנינו: לר' מאיר: מן הנשואין - הרשות בידה, מן האירוסין - יעשה השליש מה שהושלש בידו.
 לרבי יוסי: בין מן הנשואין ובין מן האירוסין, הגדולה - הרשות בידה. קטנה - יעשה השליש מה שהושלש בידו.
 מחלוקתם למסקנא: בגדולה מן האירוסין - לר"מ יעשה השליש שליחותו, לר' יוסי הרשות בידה. אבל קטנה אף מן הנשואין לכו"ע אין מעשה כלום.
 [ובמשנה חסר בדברי ר"מ שמן הנשואין מודה, והסיפא שקטנה לא, נצרך לר"מ]
 להלכה: שמואל פסק כרבי יוסי. רב נחמן פסק כרבי מאיר.
6. אילפא תלה עצמו במוטות הספינה ואמר אם יבאו עם ברייתא של רבי חייא ורבי אושעיא ולא אמצא לה ראייה ממשנה אפיל עצמי מהספינה. מה הובא?
 האומר תנו לבני כל שבוע שקל עבור מזונותיהם, והם רגילים לאכול בשווי סלע - נותנין להם סלע. כיון שאם היה יודע היה נותן סלע.
 אך אם אמר אל תתנו להם אלא שקל - נותנין להם רק שקל.
 ואם אמר אם מתו יירשו אחרים תחתיים, אף אם אמר 'תנו' - נותנים רק שקל.
 ופשט אילפא שהמקור הוא ממשנתנו שר' מאיר סובר מצוה לקיים דברי המת.
 להלכה מר עוקבא: בין אמר 'תנו' ובין אמר 'אל תתנו' נותנים להם סלע, כיון שנתכוין המת רק לזרזם שיחזרו אחר מזונותיהם ולא יהיו רעבתנים.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)